

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
2017-2018 Öğretim Yılı

FEL312 BİLİMSEL DÜŞÜNCENİN TARİHİ
DERS İZLEĞİ

Ders Saatleri: Perşembe, 15.30-17.00 DTCF 432 No'lu Sınıf

Dersin Amacı ve İçeriği: “Aydınlanma” ve “Bilimsel Devrim” yüzyılı yeni bilim dallarının ortaya çıktığı, felsefede ve bilimde büyük değişimlerin görüldüğü bir dönemdir. Buna bağlı olarak, yeni ortaya çıkan bilimler tarihsel süreçte tanımlanmış bilim dallarına uymayan disiplinler olarak kendilerini göstermişlerdir. Örneğin, sosyoloji, tarih, psikoloji gibi yeni sosyal bilim disiplinleri, geleneksel bilim tanımıyla ortaya çıkan yeni bilim tanımı arasındaki gerilimde belirli bir ‘tanımlamayla’ bağdaşmadıkları gibi, “katı bilim” (*hard science*) olarak adlandırılan doğa bilimlerinin tarihlerinden üretilen verilerle öne sürülen tanımlar da tam uygunluk göstermemektedir. Bu bağlamda, söz konusu disiplinlerin bilim olup olmadığı ve hem bu disiplinleri kapsayacak hem de ‘gerçek bilim etkinliği’ne uygun düşecek bir tanımlamanın nasıl yapılacağı tartışma konusu olmuştur. Böylelikle bu yüzyıldan itibaren kendisini dayatan birinci problem bilimin yeniden tanımlanma ihtiyacıdır. “Neden ilerleme sadece bilime aittir?” sorusundan doğan ikinci problem, ilkiyle paralel bir ikinci araştırma alanı açmıştır. Birinci grup, “bu problemlerin doğru çözümü, tarihsel süreçte ortaya konulmuş olan seçkin bilim ürünlerini incelemekten geçer” savını savunurken (BİLİM TARİHİ), ikinci grup, “bu soruları doğru biçimde yanıtlamanın yolu, bilimin kullandığı kavramlar, kullandığı yöntem ve ürettiği bilginin niteliğinin irdelenmesinden geçer” savını savunmuştur (BİLİM FELSEFESİ). Bilimsel Düşüncenin Tarihi bu iki yaklaşımın ortak alanında yer almaktadır. Bu dersin amacı, ürünü “BİLİMSEL BİLGİ” olan düşünme biçimine ilişkin yaklaşımları inceleyerek, dersi alanların bu alandaki tartışmalara katılımlarının sağlanabilmesidir.

Ders Programı:

1. Hafta	Dersin tanıtımı, ders izleğinin dağıtılması ve kaynakların açıklanması.
2. Hafta	Bilim Felsefesi ve Bilim Tarihi disiplinlerinin tarihsel olarak açığa çıkışının ve temel problem alanlarının irdelenmesi. Bu disiplinlerin ‘Bilimsel Düşünce’yi ele alış biçimlerinin karşılaştırılması.
3.Hafta	Bilim Felsefesi ve Bilim Tarihi disiplinlerinin tarihsel olarak açığa çıkışının ve temel problem alanlarının irdelenmesi. Bu disiplinlerin ‘Bilimsel Düşünce’yi ele alış biçimlerinin karşılaştırılması.
4.Hafta	Analitik Gelenek / Bilim Felsefesinin pozitivist ve neo-pozitivist kanadının bilim anlayışlarının ve ‘Bilimsel Düşünce’ tanımlarının irdelenmesi: Auguste Comte
5.Hafta	Pozitivizm ve neo-pozitivizm bağlamında bilimsel bilginin epistemolojik ve ontolojik temellerinin tartışılması ve Pozitivizm / Neo-pozitivizm farkının ele alınması.
6.Hafta	Neo-pozitivizmin temel problemleri ve Post-pozitivizme dönüşümünün tarihsel olarak irdelenmesi. Bu dönüşümle birlikte ‘Bilimsel Düşünce’ kavrayışının farklılaşp farklılaşmadığının tartışılması.
7.Hafta	Yanlışlamacı Bilim Anlayışı ve Karl Popper
8.Hafta	Yanlışlamacı Bilim Anlayışı ve Karl Popper
9.Hafta	Thomas Kuhn ve Paradigmatik Bilim Anlayışı
10.Hafta	Thomas Kuhn ve Paradigmatik Bilim Anlayışı
11.Hafta	Feyerabend: Bilimsel Düşünceye bir meydan okuma.
12.Hafta	Feyerabend: Bilimsel Düşünceye bir meydan okuma.
13.Hafta	Genel Değerlendirme
14.Hafta	Genel Değerlendirme

Ders Kitapları:

Ders kitapları, ilgili konulara ilişkin bölümler dersle paralel bir okuma programı oluşturacak biçimde belirlenecek ve fotokopi olarak dağıtılacaktır.

Diğer Kaynaklar: Ders notları, ders içeriğine ilişkin diğer yapıtlar ve görsel ya da yazılı tüm kaynaklar kullanılabilir.